

Željka Kordej-De Villa*

DINKO DUBRAVČIĆ (1930.-2010.)

Dr. sc. Dinko Dubravčić, znanstveni savjetnik i *Emeritus* Ekonomskog instituta, Zagreb umro je 15. kolovoza 2010. Naš suradnik, mentor i prijatelj umro je neočekivano i za sve nas prerano, s mnoštvom nedovršenih radova i planova.

Dr. Dinko Dubravčić rođen je 22. listopada 1930. u Splitu gdje je završio Klasičnu gimnaziju, a potom je školovanje nastavio u Zagrebu. O raznolikosti njegove zainteresiranosti govori izbor studija i zaposlenja. Godine 1954. završio je studij kemijske tehnologije na Tehničkom fakultetu, a studij ekonomije godine 1956. na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. Dr. Dubravčić je ipak u ekonomiji pronašao dovoljno istraživačkih izazova i inspiracije pa je godine 1965. na Ekonomskom fakultetu obranio doktorsku disertaciju „Kriteriji investicijskih odluka u industrijskim poduzećima“. Od 1954. do 1962. dr. Dubravčić radio je u Tehnološko-ekonomskom birou u Zagrebu, u Plivi i u Centru za obrazovanje rukovodnih kadrova u Zagrebu. Godine 1962. dolazi u Ekonomski institut, Zagreb gdje do 1969. vodi Odjel za ekonomiku proizvodnje. Nakon godine provedene u INA-Institutu, dr. Dubravčić 9 godina predaje najprije kao izvanredni, a poslije kao redoviti profesor ekonomsku grupu predmeta na tadašnjem Elektrotehničkom fakultetu. Godine 1979. vraća se u Ekonomski institut, Zagreb gdje ostaje do umirovljenja godine 1994.

Svestranost i stalna želja za znanjem odveli su dr. Dubravčića na niz stipendija – postdoktorska na *London School of Economics, London* (1968.-1969.), gost-istraživač u *Wiener Institut für internationale Wirtschaftsvergleiche*, Beč (1971.-1973.), Fulbrightova stipendija na *Barnard College na Sveučilištu Columbia, New York* (1986.).

U osamdesetim godinama dr. Dubravčić bio je voditelj i autor brojnih istraživačkih studija u Institutu. Prije svega valja izdvojiti istraživanja na području ekonomike poduzeća i strukturnih promjena u industriji, napose istraživanja u aluminijskoj, petrokemijskoj i brodograđevnoj industriji, kojoj se vraćao u više

---

* Ž. Kordej-De Villa, dr. sc., znanstvena suradnica u Ekonomskom institutu, Zagreb.

navrata. Iz toga razdoblja značajna su i istraživanja tehnološkoga razvitka, i načini transfera tehnologija, ali i analiza uvjeta i mogućnosti gospodarskoga razvitka Zagreba. Uz primijenjena istraživanja osobito je značajan teoretski doprinos dr. Dinka Dubravčića na području „kooperativne ekonomike“, ilirskih teorija i poduzetništva.

U tome području najznačajniji su radovi „Labour as Entrepreneurial Input: An Essay in the Theory of the Producer Co-operative Economy” objavljen 1970. u časopisu *Economica*¹ i “Illyrian Theories of Cooperative Rent Sharing and Their Application in Real Life” iz godine 1988. u kojem analizira pretpostavke ilirskih teorija i propitkuje mogućnosti njihove primjene na druga područja, poput imigracijskih politika suvremenih zemalja².

Na početku 90-ih godina prošloga stoljeća u središtu istraživačkoga zanimanja dr. Dubravčića gospodarski su problemi zemalja u tranziciji i ekonomski aspekti privatizacije. Kao najznačajniji radovi iz toga razdoblja ističu se „Economic causes and political context of the dissolution of a multinational federal state: The case of Yugoslavia” objavljen godine 1993. u časopisu *Post-Communist Economies*³ i „Entrepreneurial Aspects of Privatisation in Transition Economies” objavljen u časopisu *Europe-Asia Studies* godine 1995.⁴ Tekuća ekonomska kretanja, ekonomika korupcije, “nizozemska bolest”, korištenje koncepta ljudskog kapitala u ekonomici rada i u teoriji ekonomskoga rasta teme su koje su dr. Dubravčića zaokupljale proteklih deset godina. Posljednji rad “O ljudskom kapitalu – kritičke bilješke” objavljen je godine 2007. u časopisu *Privredna kretanja i ekonomska politika*⁵.

Zanimanje za gospodarska zbivanja i konstruktivnost potaknuli su dr. Dubravčića da se uključi u politički život. Njegova politička opcija bio je moderni liberalizam. U razdoblju od 1993. do 1995. bio je član Gradske skupštine Grada Zagreba.

Dr. Dubravčić bio je naš suradnik, mentor i prijatelj.

Kao suradnik, dr. Dubravčić je govorio da je, osim kvalitetnoga obrazovanja, za istraživača i znanstvenika prijeko potrebna i istraživačka znatiželja. Istraživačke znatiželje imao je u izobilju, a na stvaralačkoj energiji mogli su mu zavidjeti ne samo vršnjaci, već i mnogo mlađi suradnici. Znanje engleskoga, njemačkoga, talijanskoga, francuskoga i poznavanje ruskoga omogućili su mu praćenje relevantne

---

¹ *Economica*, 1970., vol. 37, br. 147, str. 297-310.

² Rad je objavljen u Franičević, Vojmir i Milica Uvalić, ur., 2000., *Equality, Participation, Transition – Essays in Honour of Branko Horvat*, London: Macmillan Press Ltd.

³ *Post-Communist Economies*, vol. 5, br. 3, str. 259-272.

⁴ *Europe-Asia Studies*, vol. 47, br. 2 (ožujak, 1995.), str. 305-316.

⁵ *Privredna kretanja i ekonomska politika*, 87(11), ljeto 2007., str. 28-49.

ekonomske literature. Uz veliko znanje, istraživačka znatiželja, radni elan i entuzijazam, jednako kao i dobre organizacijske vještine pomogle su mu u novome radnome izazovu kada je u razdoblju između 1985. i 1988. bio i zamjenik glavnoga urednika časopisa *Economic Analysis and Workers' Management*.

Dr. Dubravčić nikada nije prestao učiti i željela bih da je tu osobinu prenio i na nas ostale suradnike. Svestranost i otvorenost za nove teme dr. Dubravčića nikada nisu napustili.

Dr. Dubravčić je formalno umirovljen godine 1994., ali mi u Institutu to i nismo primijetili jer smo ga gotovo svakodnevno viđali. I uvijek smo znali gdje ćemo ga naći. To je bila biblioteka Ekonomskog instituta. Dr. Dubravčić je volio provoditi vrijeme u našoj biblioteci, a obvezna rutina ponedjeljkom bila je pregled tjedne izložbe novih publikacija pristiglih u Institut. Mnogi koji su poznavali dr. Dubravčića doživljavali su ga kao nesebičnu osobu, pa nikoga nije posebno iznenadilo što je 1994. prigodom odlaska u mirovinu, Biblioteci darovao svoju otpremninu za nabavku znanstvenih publikacija. Na tome smo mu vrlo zahvalni.

No, dr. Dubravčić biblioteku nije volio samo zbog publikacija. To je bilo i mjesto susreta s kolegama, a znamo da je bio društven i uvijek spreman za razgovor. Dr. Dubravčić imao je talent iz svoga bogatoga iskustva izabrati lijepe priče, pa je znao reći da se priče događaju samo onima koji ih znaju zanimljivo ispričati. U svojim se izlaganjima često njima koristio da bi ilustrirao temu kojom se bavio. Iznad svega je volio raspravljati s kolegama, veoma često i u kaficu Instituta, i što su neslaganja o temi bila veća, to je dr. Dubravčić bio zadovoljniji. Isto smo tako, sudjelujući u institutskim raspravama s dr. Dubravčićem, gotovo svi imali prilike osjetiti strelice kritike, pa koji put čak i zlovolje i nezadovoljstva, a budući da je kritika bila argumentirana, gledano s vremenske distance njezina nam je oštrina pomagala u boljem razumijevanju tema kojima smo se bavili.

Ne znamo je li dr. Dubravčić naslućivao, ali u Institutu je kao mentor imao nadimak „D.D.“ D.D. je pokazivao velik interes za rad mlađih istraživača. Kao mentor bio je temeljit, strog, odgovoran, kritičan i konstruktivan. I ponekad nestrljiv. Uvijek je bio raspoložen dati nam svoje vrijeme, potaknuti nas pitanjima, uputiti kritiku. Uvoditi mlađe istraživače u svijet konferencija i akademskih putovanja bio je zadatak koji je posebno volio, a jer je bio član *European Association of Comparative Economic Studies* sudjelovao je na konferencijama u Urbinu, Veroni, Groningenu i Budimpešti i tada nije propuštao pozvati na suradnju i mlađe suradnike iz Instituta. Od njega smo, pored mnogih važnih stvari, naučili i da na konferencijama ne moramo „odsjediti“ na svim sesijama, i da neke možemo i preskočiti.

D.D. je bio i naš prijatelj, iskren i u takvim situacijama strpljiv sa životnim iskustvom koje je želio podijeliti s mlađim suradnicima. Njegova iskrena potreba

za bliskim i prijateljskim odnosima poticala ga je da mlade kolege poziva i na privatna druženja i razgovore. Učio nas je predanosti i odgovornosti, jednako kao i tome da ćemo životne teškoće lakše preživjeti uz malo humora.

Dr. Dubravčić će nam nedostajati i kao suradnik i kao mentor i kao prijatelj.

I još nešto vrlo osobno. Bila sam asistentica dr. Dubravčića 5 godina. Na svaki je tekst imao prigovore i sigurna sam da bi ih imao i na ovaj. Priželjkujem da ih ne bi imao mnogo, jer uvijek sam cijenila njegovo mišljenje.